

del b

Arkivsak-dok. 20/01444-1
Saksbehandler Katrine Raen Vatne

Saksgang	Møtedato
Formannskap	04.06.2020

Saksframlegg

Frivillighetserklæring Hægebostad Kommune

Rådmannens innstilling:

Formannskapet sender vedlagte utkast til frivillighetserklæring ut på høring til frivillige lag/foreninger evt andre interessenter. Høringsfrist mandag 17.august.

Vedlegg

Utkast Frivillighetserklæring Hægebostad Kommune
Rapport fra Innspillmøte 2019 Hægebostad, Frivillighet Norge

Saken kort fortalt

Kommunestyret vedtok 28.02.19 (PS 9/19) at det skulle opprettes ei arbeidsgruppe for å utarbeide et forslag til et lokalt dokument som skal representere Hægebostad Kommunes frivillighetspolitikk. Erklæringen skal danne grunnleggende prinsipper og overordnede målsettinger for kommunens samspill med frivillig sektor, basert på det som er skissert i de nasjonale dokumentene.

Målet med arbeidsgruppa var å legge til rette for en god prosess der sluttproduktet var et dokument som skulle legges ut til høring. Arbeidsgruppa inviterte derfor til en åpen dialog-konferanse 18.november 2019 under ledelse av Frivillighet Norge som tilbyr hjelp til kommuner for å utvikle en helhetlig frivillighetspolitikk. Både Kommunens administrasjon, frivillige lag/foreninger og politiske representanter deltok aktivt. Rapporten etter dette møtet har vært et viktig grunnlag for dokumentet i tillegg til de nasjonale dokumentene.

Arbeidsgruppa har nå utarbeida et utkast til en frivillighetserklæring som legges fram for formannskapet.

Bakgrunn

Kulturdepartementet, som innehar ansvaret for å koordinere regjeringens frivillighetspolitikk, la i 2014 fram regjeringens frivillighetserklæring.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/99f8110d39674f3494ec9668be846c09/frivillighetserklæringen-hefte.pdf>. Den legger rammer for dialog og samspill mellom frivilligheten og regjeringen. Bakgrunnen var at frivillighet er en avgjørende del av nesten alle samfunnsområder og man ønsket å sikre frivillig sektor forutsigbarhet, åpenhet, tillit og tilgjengelighet i dialogen med regjeringen, uavhengig av hvilket departement man henvender seg til.

KS har også engasjert seg i frivillighetspolitikken og har oppfordret norske kommuner til å utarbeide egen lokal frivillighetspolitikk. KS har sammen med Frivillighet Norge signert en «Felles plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor». Dette for å bedre samhandling mellom sektorene, for å støtte og tilrettelegge for den omfattende og viktige aktiviteten i frivillig sektor.

<http://www.frivillighetnorge.no/filestore/Dokumenter/Plattformforsamspillogsamarbeidmellomfrivilligogkommunalsektor.pdf>

Vurdering

Forslaget er i tråd med de nasjonale føringene og på bakgrunn av innspill fra frivillig sektor lokalt. Det anbefales at forslaget legges ut på høring gjennom sommeren.

Økonomiske konsekvenser

Konsekvenser for barn og unge

Konsekvenser for klima og miljø

Konsekvenser for folkehelse++

Konklusjon

Høringsutkast

Frivillighetserklæring Hægebostad Kommune

Visjon og mål

Hægebostad er en liten, langstrakt kommune med rundt 1700 flotte innbyggere. Kommunens visjon er «Saman om ei positiv utvikling». Det frivillige engasjementet og dugnadsånden blant innbyggerne er stort, både blant enkeltpersoner og i ulike frivillige lag og foreninger.

Den overordna målsettinga i kommuneplanens samfunnsdel (2013-2023) er:

Hægebostad skal gjennom målretta arbeid vera en attraktiv tilflyttingskommune med minimum 2% befolkningsvekst kvart år, og med spesielt fokus på tilflytting av yngre kvinner.

Tilrettelegging for og samarbeid med frivillige lag og foreninger nevnes flere ganger i kommuneplanens samfunnsdel. Alle etater i kommunen samarbeider allerede med frivillige på ulike måter.

... frivilligheten i Hægebostad skaper et bredt spekter av aktivitetstilbud for alle, økt livskvalitet, meningsfylt arbeid, samhold og mulighet for å kunne utgjøre en forskjell...

Margrethe, ordfører

Dette ønsker vi

I **kommuneplanen for Hægebostad kommune – samfunnsdelen 2013-2023** er det flere punkter som omhandler frivillig sektor.

Under satsningsområde **Omdømme:**

Delmål 2: *Tilrettelegga for at lag og foreningar skal kunne utvikla seg*

Tiltak:

- 2.1 Gjere alle lag og foreningar tilgjengelege på heimesida gjennom ein oversikt over aktive lag, linkar, facebookgrupper osv. Elles nytte Lygnanytt, facebook og heimesida til å informera om lagas møter og arbeid
- 2.2 Gratis bruk av idrettsanlegg, skuler og symjehallar for lag og foreningar
- 2.3 Samarbeida med lag/foreningar om å legge til rette for lågterskel friluftaktivitetar

Under satsningsområde **Likestilling:**

Delmål 4: *Språk som nøkkel til betre likestilling*

Fremma leseferdigheter, spesielt blant gutar ved å utvikla gode lesestrategiar og stimulera til auka bruk av litteratur i ulike samanhengar.

Tiltak:

- 4.8 Lyttevener i skule og barnehage

Under satsningsområde **Tenestetilbod:**

Delmål 5: *Folkehelse – kommunen skal stimulera til god folkehelse hos innbyggjarane i kommunen*

Tiltak:

5.2 Stimulera det frivillige organisasjonsliv, og gjennomføra ei årleg samling med folkehelse og frivillig arbeid som tema

5.5 Etablere frivilligsentral

Vi må ha større fokus på forebygging, inkludering og hindre ensomhet. Her er frivilligheten et viktig bidrag.

Linda, folkehelsekoordinator i Hægebostad

Bibliotekplanen 2018-2022 har ikke noe eget punkt om frivillighet, men i praksis samarbeider biblioteket med frivillige på flere områder. Blant annet i forhold digitale opplæringstilbud, integrering, eldre og kultur.

Det arbeides med **plan innen helse- og omsorg 2022**. Et av punktene der vil være «frivillig innsats og deltakelse». Det samarbeides i dag både om besøkstjenester, følgevenner, kulturelle tilbud til eldre, aktivtetsvenn for personer med demens, Sammen på Sykkel, Middag Sammen osv.

I Flyktningepplanen 2017-2020 er samarbeid med Frivilligsentralen og frivillige lag/foreninger nevnt flere ganger. Å bli kjent med og kunne delta i ulike fritidsaktiviteter som frivillige lag/foreninger tilbyr er viktig

både som integrerings-verktøy og et mål i seg selv. Her ligger muligheter for både språkutvikling, samfunnsengasjement og etablering av sosiale nettverk. Både for barn og voksne.

Mulighetene til selv å bidra som frivillig er også en viktig faktor for å lykkes med god integrering. Eksempler på

samarbeidsprosjekter med frivilligheten gjennom perioden som har vært: Språk-kafe, Flyktningevenner, Bli kjent-fester, Folk-møter-folk, hjelp til deltakelse i fritidsaktiviteter som for eksempel skyss/følge, info-grupper i digitale medier.

Som frivillig får jeg hjelpe andre samtidig som jeg lærer norsk, lærer om hvordan det norske samfunnet fungerer og blir kjent med mange mennesker.

Abdelrezak, Årets frivillige i Hægebostad 2017

Innen skole og oppvekst har det gjennom mange år vært samarbeid med frivillige lyttevenner.

Formål med erklæringen

Frivillighetserklæringen representerer Hægebostad kommune sin frivillighetspolitikk.

Målet med erklæringen er å gi et fundament for et forutsigbart, konstruktivt og langsiktig samspill mellom kommunen og frivillig sektor.

Kommunen har valgt å dele erklæringen inn i tre deler:

- Prinsipper for samspillet
- Rammer for samspillet
- Oppfølging av erklæringen

1. Overordna prinsipper for samspillet

- Frivillig sektor er uavhengig og selvstendig og anerkjennes på lik linje med de andre sektorene i samfunnet, både privat og offentlig sektor
- Samarbeid og samskaping mellom kommunen og frivilligheten baseres på likeverdig partnerskap og gjensidig respekt for hverandres roller
- Frivillig sektor er samfunnsbyggende og spiller en viktig rolle som formidler og forvalter av demokratiske verdier i lokalsamfunnet
- Samhandling krever ressurser og engasjement, og det må settes av nødvendig tid til samspillet
- Offentlig og frivillig sektor har ulike men utfyllende roller i samfunnet
- Samarbeidet bygger på prinsippet om at frivillig sektor skal supplere og ikke erstatte offentlige tjenester
- Kommunen ønsker å legge til rette for en helhetlig frivillighetspolitikk på alle nivåer. Politikken skal gi grobunn for en aktiv og voksende frivillig sektor. Utviklingen av frivillighetspolitikken skjer i dialog med frivilligheten og bærer preg av åpenhet, forutsigbarhet, tilgjengelighet og tillit.

Frivillighet lever av lyst og dør av tvang

Ukjent

Nøkkelfakta om frivillighet:

- Den frivillige arbeidsinnsatsen i de frivillige organisasjonene i Norge tilsvarer 142 000 årsverk (2019)
- 63 % av befolkningen (over 15 år) har gjort frivillig arbeid i løpet av det siste året (2019)
- 77 % av befolkningen er medlem i minst en organisasjon, og 47 % av befolkningen er medlem i minst to organisasjoner (2017)
- Frivillig arbeid bidro med en verdiskapning tilsvarende 75,7 milliarder kroner i 2017
- Inntektskildene til ideelle og frivillige organisasjoner er 27,3 % statlige midler, 16,1 % kommunale og fylkeskommunale midler, 43,5 % fra husholdninger og 13,2 % andre finansieringskilder (2019)
- Idrettslagene i Hægebostad Kommune har til sammen 730 medlemmer og frivillig innsats utgjorde 20,1 årsverk i 2019.
- Pr mai 2020 er det 56 registrerte lag/foreninger i Hægebostad Kommune
- Pr mai 2020 er det 101 registrerte og aktive frivillige i Hægebostad Frivilligsentralen

Medlemmene, dugnadsånden og samholdet motiverer meg. Det å kunne være med på å skape noe for ALLE er magisk.

Linda, leder av Hægebostad Idrettslag

(Kilder: Frivillighet Norge, SSBs satellitregnskap for frivillig sektor 2019, SSBs Levekårsundersøkelse 2017, Frivillighetsbarometeret 2019)

2. Rammer for samspillet

2.1 Dialog

Frivilligheten er ekspert på frivillig innsats, lokal mobilisering og engasjement.

Kommunen vil legge til rette for å øke frivillig sektors medvirkning i samhandling med kommunen. Dette vil bidra til gjensidig læring og demokratiutvikling, bedre kvalitet og gi bredere eierskap til politiske beslutninger.

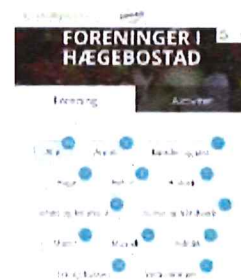
VI VIL: Styrke dialogen mellom offentlig og frivillig sektor

SLIK GJØR VI DET:

- Hægebostad Frivilligsentral er kommunens felles kontaktpunkt for frivillige lag og foreninger
- Det etableres et fast årlig dialog-møte med frivillig sektor, kommunen og politikere tidlig høst, før neste års budsjett legges. Her etableres strukturer som skaper en tettere dialog med frivillig sektor, og en mer enhetlig praksis for frivillig sektors involvering i politiske prosesser. Her blir det også mulig for lag/foreninger å samarbeide seg imellom. Frivilligsentralen kaller inn. Ulike tema kan være for eksempel støtteordninger, faglig påfyll, viktige prosjekter/arrangementer som angår lokalsamfunnet, samarbeidsrelasjoner osv.
- Samarbeid med frivilligheten vurderes å tas inn som et eget tema i tertialrapporter og/eller årsrapporter i alle etater
- Frivilligsentralen etablerer og administrerer et system som kan holde en oppdatert oversikt over lag/foreninger i Hægebostad. <https://haegebostad.foreningsportal.no/>
- Lag og foreninger oppfordres til å ha egne nettsider oppdaterte
- Oppfordre lag og foreninger til å dele sine aktiviteter i Facebook-gruppa «Hva skjer i Hægebostad»
- Frivilligsentralen administrerer løsning for en felles aktivitetskalender for alt foreningsliv i kommunen

Frivillig sektor bidrar med store verdier og er en viktig samfunnsbygger. I Hægebostad ytes en betydelig frivillig innsats som supplerer og forsterker kommunale tjenester. Kommunen ønsker og er avhengig av et godt samarbeid med frivillig sektor. Husk kommunens motto: Saman om ei positiv utvikling!

Ivan, rådmann

2.2 Ressurser

Kommunene vil i framtida ikke klare å løse alle samfunnsoppgaver alene. Frivilligheten har lange tradisjoner, stor kapasitet og opererer på nesten alle samfunnsområder.

Frivilligheten tilbyr fritidsaktiviteter for barn og unge, idrettslige- og kulturelle opplevelser, opplæring, beredskapstjenester, helse- og omsorgstjenester m.m.

Frivillige organisasjoner har opparbeidet seg solid kunnskap, mye erfaring og høy grad av tillit i befolkningen.

VI VIL: stimulere til at det skapes mer frivillig engasjement for å styrke de frivillige organisasjonenes rolle, både som nærmiljøbygger, som en inkluderende kraft og som bidragsyter i å løse felles samfunnsutfordringer.

SLIK GJØR VI DET:

Tilskuddsordninger

- Kommunen vil gjøre informasjon om tilskuddsordninger som gjelder frivillig sektor lett tilgjengelig på kommunens og Frivilligsentralens hjemmesider og i sosiale medier
- Kommunen ønsker å opprettholde de kommunale tilskuddsordningene som for eksempel kulturmidler og driftstilskudd til idrettsanlegg.

... å skape et tilbud for ungdom innenfor trygge rammer... Det å se at det kommer så mange gang på gang som opplever noe positivt – betyr så mye mer enn å ligge på sofaen en lørdagskveld!

John Olav, frivillig leder i one80Eiken

Kompetanse

- Kommunen vil invitere frivillige organisasjoner til relevante kommunale opplæringstilbud
- Kommunen vil være en pådriver for at aktuelle kurs som itil kompetanseheving blir formidlet til lag og foreninger
- Kommunen vil bidra med kompetanseheving på tema som spilles inn til Frivilligsentralen fra frivillig sektor
- Kommunen skal sikre at ansatte har kompetanse til å ta imot og samarbeide med frivilligheten
- Samarbeid med frivilligheten som tema på enhetsledersamlinger etter behov.

Samarbeid om felles interesser i lokalsamfunnet

- Kommunen vil legge til rette for at frivillige organisasjoner som ønsker å være en ressurs og bidra til å løse samfunnsoppgaver, kan inngå avtaler om samarbeid
- Kommunen vil legge til rette for at enkeltpersoner som ønsker å bidra, får være en ressurs i å løse samfunnsoppgaver.
- Kommunen vil sammen med frivilligheten se på utfordringer som er i nærmiljøet og lage en oversikt over aktuelle aktiviteter som kan bidra til kommunens planer og satsningsområder

2.3 Rekruttering

I Hægebostad har vi store ressurser blant både unge og eldre, uføre, bosatte flyktninger og nye landsmenn og andre i tillegg til de gruppene som allerede er aktive i foreningslivet og i Frivilligsentralen. Samtidig viser forskning (Kilde: frivillig.no) at rundt 500.000 nordmenn ønsker å bidra som frivillige, men er bare ikke blitt spurt. Frivillige lag/foreninger beskriver rekruttering av frivillige som en av sine utfordringer.

VI VII: *Løfte frivilligheten og bidra til at flere melder seg som frivillige.*

SLIK GJØR VI DET:

- Frivilligsentralen inviterer til et årlig arrangement der frivilligheten hedres i mai/juni.
- Utdeling av pris til «Årets Frivillige» i Frivilligsentralen på førjulssamling i nov/des.
- Kommunen og Frivilligsentralen bidrar med å dele gode historier og prosjekter fra frivilligheten i sosiale medier og hjemmesidene
- Frivilligsentralen bidrar til å rekruttere frivillige til lag/foreninger ved å gjøre kjent de tilbudene som fins når nye frivillige melder seg til sentralen

Middag Sammen er noe av det viktigste vi gjør! Praten går livlig, nye og gamle historier serveres i tillegg til god middag – og latteren sitter løst! Denne dagen betyr mye.

Karl, frivillig middagsvert

2.4 Forutsigbarhet

Det skal være enkelt å starte og drifte en frivillig organisasjon i Hægebostad. De frivillige organisasjonene er medlemsbaserte og all aktivitet, drift og økonomiforvaltning administreres som en hovedregel gjennom frivillig innsats i henhold til organisasjonens formål og vedtekter.

VI VII: *Legge til rette for forutsigbarhet, og at organisasjonene bruker minst mulig ressurser på byråkrati og rapportering, slik at de får mer tid til sine kjerneaktiviteter.*

SLIK GJØR VI DET:

Tilpassede lokalteter

- Kommunen vil arbeide for at frivillige organisasjoner får tilgang til tilpassede og gode lokalteter
- Kommunen vil, så langt det lar seg gjøre, legge til rette for at de frivillige organisasjonene kan bruke lokalteter i offentlige bygg, som skole og andre egnede lokalteter, til aktiviteter og møtevirksomhet.

Samarbeidsavtaler med kommunen

- Kommunen vil inngå samarbeidsavtaler med frivillige organisasjoner for å få til et samarbeid om aktiviteter der dette er aktuelt

Kommunale tilskuddsordninger

- Driftstilskudd til lag og foreninger og tilskudd til arrangementer skal være forutsigbare og søknadsprosessene skal være enkle
- Informasjon om kommunale tilskuddsordninger som gjelder frivillig sektor skal være lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside og deles i sosiale medier
- For å søke på kommunale driftstilskudd må lag og foreninger sende inn årlige oppdaterte opplysninger om lagets organisering. Dette gjøres enkelt via Foreningsportalen.

Register over organisasjonene

- Kommunen vil gjennom Frivilligsentralen og sammen med de frivillige organisasjonene bidra til et godt kontaktregister over organisasjonene i Hægebostad, blant annet for å fremme god informasjonsflyt

En-dør-inn

- Kommunen vil arbeide for at det er enkelt for de frivillige organisasjonene å ta kontakt med og motta veiledning av kommunalt ansatte
- Frivilligsentralen er det naturlige kontaktpunktet mellom kommunen og frivillige lag/foreninger

3. Oppfølging av erklæringen

Frivillighetserklæringen skal bidra til mer forutsigbarhet og langsiktighet i samspelet mellom kommunen og frivillig sektor.

- Erklæringen rulleres hvert 4. år og vedtas av kommunestyret
- Frivilligsentralen rapporterer årlig for erklæringen til formannskapet.
- Styret i Frivilligsentralen har ansvar for rulling av handlingsdelen i planen samt å organisere det årlige dialogmøtet.

Frivilligsentraler er mangfoldige møteplasser bygd på frivillighetens premisser og lokale ønsker, ivaretatt av ansatte i samhandling med frivillige, lag og foreninger og kommune. Sammen skaper vi gode og inkluderende lokalsamfunn. Vi søker å legge til rette for gode møter mellom mennesker.

Katrine, daglig leder av Hægebostad Frivilligsentral

Innholdet i

Frivillighetserklæringen skal følges opp gjennom:

- Å gjøre erklæringen kjent, operativ og virksom i alle kommunenes sektorer og i politiske styrever, råd og utvalg
- Erklæringen gjøres også kjent gjennom kommunens hjemmeside og sosiale medier
- Utforming av nye planverk og rulling av eksisterende planverk
- Utforming av kommunens årsbudsjett og handlingsprogram
- Å gjennomføre et årlig dialogmøte mellom hele bredden av frivilligheten, kommunens politikere og administrasjon for å drøfte relevante saker. Frivilligsentralen kaller inn til dette møtet i samarbeid med ordfører.
- Å legge til rette for både formelle og uformelle møter mellom frivillig sektor og kommuneadministrasjonen.

**Frivillighet
Norge**

Innspillmøte 18. november 2019

Oppsummerende rapport

**Anbefalinger basert på innspill fra foreningene i Hægebostad
kommune**

Oppsummering av innspill fra møte med foreningene i Hægebostad kommune

Her følger en oppsummering av de innspillene som kom frem i møtet med dere i foreningene under Frivillighet Norges besøk i Hægebostad kommune 18. november 2019. Oppsummeringen sendes til alle som var til stede.

Bakgrunn

Hægebostad kommune skal utvikle en frivillighetsstrategi i dialog med de frivillige organisasjonene i kommunen. Som det ble nevnt i møtet har kommunen inngått en avtale med Frivillighet Norge om arbeidet med dialog og samspill mellom frivillige organisasjoner og kommunen. Frivillighet Norges del av avtalen er å bistå kommunen i utvikling av sin frivillighetsstrategi. Konkret skulle følgende gjennomføres:

1. Informasjonsmøte med kommuneledelsen
2. En åpen kveldskonferanse med frivillige lag og foreninger som inneholder:
 - Informasjon om frivillighetens rolle i samarbeid med kommunen
 - Fakta om frivillighet
 - Gjennomføre en kafedialog for å samle inn innspill fra foreningene
3. Lage en oppsummering fra møte med foreningene med anbefalinger

Et sentralt formål med en kommunal frivillighetsstrategi er at den skal stimulere til økt samspill og samarbeid mellom kommunen og foreningene og mellom foreningene. Et viktig premiss for at Frivillighet Norge inngår denne type samarbeid med kommunene er at bredden av frivilligheten trekkes inn som dialogpartner i utviklingen av frivillighetsstrategien, slik at innholdet oppleves som relevant for alle typer frivillige foreninger. Det er opp til kommunen hvordan den vil legge til rette for at bredden av frivilligheten trekkes inn som dialogpartner i dette arbeidet. Men Frivillighet Norge anbefaler at kommunen, etter den åpne kveldskonferansen:

- Legger til rette for at referansegruppen suppleres slik at *bredden* av type lag og foreninger er representert, og på den måten kan bli en aktiv dialogpartner for kommunen i utviklingen av frivillighetsstrategien.

eller

- At eksisterende samarbeidsorgan for deler frivilligheten, som idretts- eller kulturråd, får mandat til å inngå dialog med flere typer av lag og foreninger og på den måten representere en større bredde som dialogpartner i utviklingen av frivillighetsstrategien. Eksempler kan være representanter for minoritetsorganisasjoner, barn og unge, interesseorganisasjoner og religiøse organisasjoner.

Hensikten er at et bredt utvalg av lag og foreninger får anledning til å følge opp innspillene fra kafedialogen. Det vil styrke muligheten for at frivillighetsstrategien oppleves som viktige og relevant for alle typer foreninger i Hægebostad og bidra til utvikling av konkrete tiltak som skaper vekst og utvikling for frivillig sektor i kommunen.

Oppsummering av innspill fra kafedialogen

Spørsmål 1 - utfordringer:

Har din forening noen konkrete utfordringer som hindrer dere i å tilby enda mer eller flere aktiviteter enn i dag?

Innspill knyttet til lokaler

Alle gruppene trekker frem lokaler som en utfordring. Dette er både knyttet til mangel på lokaler, at de lokalene man låner av kommunen er uforutsigbare og utilgjengelige i perioder, og at man ønsker gratis leie.

Innspill knyttet til økonomi

Flere trekker frem dårlig økonomi som en utfordring. Det pekes både på kostnader knyttet til lokaler og at det er mindre midler å søke på hos kommunen nå enn tidligere. Også arbeidet med å skaffe penger trekkes frem som en utfordring, søknader om støtte og ordninger som spillemidler krever tid og kompetanse man ikke nødvendigvis har overskudd på.

Innspill knyttet til rekruttering

Rekruttering blir nevnt av alle gruppene. Enten som mangel på frivillige eller deltagere. Det trekkes frem at det er en begrenset mengde personer å ta av. Noen trekker frem at selv om alt i dag gjøres på dugnad ser man at det kan bli vanskelig å fortsette på samme måte i fremtiden.

Innspill knyttet til samspill med kommunen

Kommunikasjonen med kommunen trekkes frem som en utfordring. Stadig skifter av saksbehandler og ansvarlige i kommunen gjør at det ikke bygges opp kompetanse på områdene knyttet til frivillighet, og det er vanskelig å vite hvem man skal forholde seg til.

Innspill knyttet til krav og rapportering

Søknader, rapportering og økte krav trekkes frem som en utfordring. Det er snakk om administrative oppgaver som faller utenfor det organisasjonene egentlig driver med man gjerne vil ha hjelp til. Samtidig er økende krav til for eksempel HMS med på å gjøre vanskelig å gjøre ting på frivilligbasis.

Spørsmål 2 - Kommunen som tilrettelegger:

Hvordan kan kommunen legge til rette for at det skapes enda mer eller flere aktiviteter i ditt lag eller forening?

Innspill knyttet til organisering i kommunen

Et tydelig innspill er at kommunen må sikre at en person har ansvar for saker knyttet til frivilligheten. Også dette feltet har bruk for noen med kompetanse som følger saker over tid.

Innspill knyttet til kommunikasjon og samarbeid med kommunen

Flere peker på at kommunen må møte frivilligheten på deres arenaer, på tidspunkt som passer for frivilligheten. På dagtid er de som driver frivillig opptatt med annet arbeid, og det er vanskelig å ordne ting med kommune etter ordinær arbeidstid.

Samtidig trekkes det frem at noe av det viktigste kommunen kan gjøre er å være positive til samarbeid og prioritere frivillighet. For eksempel ønsker et korps å samarbeide med kulturskolen, men opplever å ikke få svar.

Innspill knyttet til lokaler og utstyr

Det trekkes frem at kommune kan stille lokaler til disposisjon. Det er også viktig at det er forutsigbare avtaler rundt leie og utlån. De samme betraktningen trekkes frem om utlån av utstyr kommunen har.

Innspill knyttet til kompetansebeving

Flere av innspillene er knyttet til at organisasjonene ønsker hjelp, blant annet med økonomiske søknader både i og utenfor kommunen. Kommunen sitter på mye kompetanse som organisasjonene kan dra nytte av. Kommunen kan være med å gi organisasjonene kunnskap om søknadssystemer, økonomirutiner, administrasjon og kommunale prosesser.

Innspill knyttet til felles kalender

En gruppe foreslår at kommunen bør lage en felles kalender hvor organisasjonene kan legge inn aktiviteter og arrangementer. Dette både for å vise innbyggerne hva som foregår og for å redusere sannsynligheten for kollisjoner mellom organisasjonene.

Innspill knyttet til transport

En gruppe trekker fram transport som en utfordring, og at blant annet eldre kan ha vanskelig for å komme seg til aktiviteter. En løsning på dette mener de er at kommunen kan legge til rette for transport av disse.

Spørsmål 3 - Ressurser og samarbeid

Hva slags kunnskap, utstyr eller frivillig innsats, tror du at ditt lag eller forening kan bidra med dersom dere skulle ha et tettere samarbeid med kommunen - for eksempel i et partnerskap, i gjensidig forpliktende avtale, etc.?

Alle typer lag og foreninger har spesiell kompetanse som springer ut av den aktiviteten de driver på ulike arenaer. I tillegg mener foreningene at de kan brukes i samarbeidsrelasjoner med kommunen på flere måter. I møtet kom det frem at de har kompetanse på, eller tilbyr, følgende ressurser:

- Utstyr i hall og svømmehall
- Anlegg som hytter og klatrepark
- Svømmeopplæring
- Helgeaktiviteter for barn og unge
- Frivillige som hjelper med vedlikehold og opprettholder kulturminner.
- Formidling av lokal og eldre historie som skolebesøk og vikingdag
- Rusfritt helgetilbud
- kunnskap om organisering og mobilisering til dugnadsinnsats
- kurs i grunnleggende husflid og håndverk
- Instruktører og utstyr innen skyting
- Musikkopplæring

Spørsmål 4 - Kontaktpunkter mellom lag/forening og kommunen

Hva slags faste kontaktpunkter, møter eller annen form for dialog bør kommunen legge til rette for når det gjelder:

- Samarbeid mellom frivillige foreninger
- Samarbeid mellom frivillige foreninger og kommunen?

Innspill knyttet til møteplasser mellom kommune og organisasjoner

Gruppene trekker frem flere typer møter som kan være aktuelle. For eksempel ønsker en gruppe et møte hvor man kan få mulighet til å gi innspill i utarbeidelsen av kommunebudsjettet. Det er også et ønske om møter med team som søknadsprosesser og spillemidler. Det er også et ønske om bedre informasjonsflyt rundt politiske vedtak, både før og etter at de fattes.

Innspill knyttet til en fast kontaktperson

Det blir trukket frem at man ønsker en fast kontaktperson i kommunen man kan forholde seg til. Her pekes det både på saksbehandler i kommunen og potensielt en frivillighetskoordinator.

Innspill knyttet til felles kalender og møter mellom organisasjonene

For å få bedre koordinering mellom organisasjonene trekkes det frem at møter hvor man samler organisasjonene også bør ha rom for planlegging. En gruppe peker på at en felles kalender for alle organisasjonene i kommunen hadde vært nyttig for samarbeidet.

Oppsummerende anbefalinger til videre dialog

1. Det anbefales at kommunen, i dialog med foreningene, ser nærmere på tiltak som styrker dialogen og samspillet mellom kommunen og foreningene, og skape tillitt til kommunen. Det er opp til kommunen hvordan man løser dette. Vi anbefaler likevel at kommunen i dialog med foreningene, ser nærmere på en, *én-dør-inn* ordning. Flere kommuner har f.eks. en egen koordinator for frivillighet som har mandat til å bistå

foreningene med raske svar, som kan veilede foreningene gjennom det kommunale byråkratiet (senke terskelen), legge praktisk til rette for foreningene når de har behov for det vedrørende lokaler, hjelp til søknader, kurs, utvikling av samarbeidstiltak med kommunen mv.

2. Det anbefales å gå i dialog med organisasjonene om hvordan man kan involvere frivilligheten bedre i saker som berører dem, og hvordan man kan skape fast dialog om politiske og administrative prosesser i kommunen. Dette kan også ta for seg utfordringer knyttet til kulturforskjellene mellom organisasjonene og kommunen.
3. Det anbefales også at kommunen går i dialog med organisasjonene om tiltak som kan styrke koordineringen av samspillet med foreningene. For eksempel bør også diskuteres hvordan kommunen kan bidra til å synliggjøre det tilbudet foreningene tilbyr kommunens innbyggere og legger til rette for koordinering mellom foreningene. Se eksempelvis Asker kommunes oversikt over organisasjoner her: <https://www.asker.kommune.no/frivillighet/lag-og-foreninger/>
4. Frivillighet Norge anbefaler at kommunen ser nærmere på behovet for å etablere eller videreutvikle faste møteplasser for å fremme dialog og tettere samarbeid.
 - a. mellom kommunen og hele bredden av foreninger i kommunen og
 - b. mellom foreningene

Kommunen og foreningene bør diskutere hva slike kontaktpunkter/møteplasser skal inneholde for at det skal være attraktivt for foreningene å delta. Eksempler på tema kan være støtteordninger, faglig påfyll, viktige prosjekter som angår lokalsamfunnet/lokalmiljøet og sonderinger rundt samarbeidsrelasjoner. Det bør sendes ut en invitasjon med saksliste i god tid før møtet. Det anbefales at slike møteplasser arrangeres i et nært samarbeid.
5. Både kommunen og mange av foreningene mener det er behov for at kommunen samler informasjon om organisasjonene i kommune slik at den er lett tilgjengelig. Det pekes også på at kommunen bør hjelpe til for å få bedre informasjonsflyt og samordne og markedsføre foreningen og deres aktiviteter. for eksempel igjennom at kommunen skal vise frem den frivillige aktiviteten på sine nettsider. Det anbefales at kommunen, i dialog med foreningene, finner frem til løsninger som ivaretar dette.
6. Organisasjonene ønsker seg flere medlemmer og å være synlige i kommunen. Det er ofte en sammenheng mellom rekruttering av flere medlemmer, kompetanse, sterkere økonomiske muskler og foreningenes evne til å øke aktivitetsnivået. For at organisasjonen skal kunne nå ut til flere er det flere ting både kommune og organisasjonene kan gjøre. Her anbefales det å se nærmere på hvordan kommunen og foreningene kan samarbeide og legge til rette for tilbud om relevant opplæring/kursing som kan bidra til et mer målrettet rekrutteringsarbeid. Eksempler kan være tilbud om opplæring og bruk av sosiale medier. Andre tema for kurs kan være: *Hvordan drive effektiv markedsføring av foreningen – Motivasjon av frivillige – Hvordan nå ut med din organisasjon*. Denne type kurs kan gjerne holdes i regi av eksisterende kompetanse fra en forening som lykkes, men også i regi av kommunen om man har ansatte som har denne type kompetanse. Det anbefales at foreningene aktivt begynner å bruke den nasjonale nettportalen *frivillighet.no* som også tilbyr kurs. Det anbefales også å kartlegge hvilke kompetansebehov foreningene har for å øke sin kapasitet til å nå ut til flere med sine aktiviteter.

7. Tilgang på gratis og rimelige lokaler (møtesteder/arenaer for aktiviteter, grupper, kurs, lager, utstyr etc.) er viktige for foreningene. Gode lokaler har også en markedsførende effekt i rekrutteringen av nye medlemmer. Vi anbefaler å se nærmere på hvordan kommune kan legge til rette for flere gratis eller rimelige leieforhold knyttet til lokaler med ulike fasiliteter. Dette bør også være med i arbeidet med nye lokaler. I tillegg anbefaler vi å se nærmere på hvordan egnede lokaler/anlegg, for eksempel i offentlig bygg både på dag og kveldstid, kan gjøres tilgjengelig for flere foreninger og målgrupper. Se for eksempel hvordan Drammen kommune har løst dette med sin portal her:
<https://booking.drammen.kommune.no/#/lokale?k=15abnd>

Relevante linker til videre inspirasjon

Frivillighet Norges nettside om kommunal frivillighetspolitikk:

www.samhandlingskoden.no

Frivillighet Norges ti frivillighetspolitiske bud:

Merk at hele frivilligheten står bak dette dokumentet.

<http://www.frivillighetnorge.no/no/samarbeid/de-ti-frivillighetspolitiske-bud/>

Link til Skedsmo kommunes frivillighetserklæring:

Skedsmos erklæring er av overordnet karakter. Dersom kommunen velger å uttrykke sin frivillighetspolitikk/strategi i et overordnet dokument anbefaler Frivillighet Norge at denne følges opp av en konkret tiltaksplan som berører kommunens ulike sektorområder:

<https://www.skedsmo.kommune.no/Kultur/frivillig/frivillighetserklaring/>

Link til Asker kommunes frivillighetsmelding:

<https://www.asker.kommune.no/frivillighet/>

Link til Nes kommune i Akershus sin frivillighetspolitikk:

Legg merke til at den overordnede frivillighetsplattformen har en egen konkret tiltaksplan. Denne kan utformes, og gjøres relevant etter lokale forhold gjennom dialogen med de frivillige foreningene.

<https://www.nes-ak.kommune.no/aktuelt/plattform-for-helhetlig-frivillighetspolitikk/>

Både Skedsmos frivillighetserklæring, Askers frivillighetsmelding og Nes` frivillighetsplan tydeliggjør hvordan kommunen ønsker å forholde seg til frivilligheten. Se også andre eksempler i Frivillighet Norges kommunekart her:

<http://www.frivillighetnorge.no/?module=Articles&action=Article.publicOpen&id=2882>

Frivillighet Norge anbefaler at det utarbeides tilsvarende politisk dokument som konkretiserer kommunens forhold til frivillig sektor lokalt. Disse omtales ofte som en frivillighetsplan, frivillighetsmelding, frivillighetsstrategi eller frivillighetserklæring og danner grunnlaget for kommunens frivillighetspolitikk. Frivillighetspolitikken bør inngå som en del av kommuneplanens samfunnsdel og konkretiseres gjennom tiltak i aktuelle kommunedelplaner.

Regjeringens frivillighetserklæring:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/99f8110d39674f3494ec9668be846c09/frivillighetserklaringen-hefte.pdf>

Link til Frivillighet Norges frivillighetspolitiske plattform:

Kommunene og frivilligheten står overfor mange av de samme samfunnsutfordringene. I Frivillighet Norges frivillighetspolitiske plattform punkt 6 kan man på en kortfattet måte se hvordan frivilligheten bidrar som samfunnsaktør.

<http://www.frivillighetnorge.no/no/Frivillighetspolitikk/frivillighetspolitisk-plattform/>

Link til samarbeidsavtale mellom Frivillighet Norge og KS:

Legg særlig merke til at partene anbefaler at det etableres et frivillighetsforum/råd der bredden av frivilligheten er representert, for å styrke den kontinuerlige dialogen med kommunen:

<http://www.frivillighetnorge.no/filestore/Dokumenter/Plattformforsamspillogsamarbeidmellomfrivilligogkommunalsektor.pdf>

Link til Frivillighetsbarometeret 2019:

<https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/frivillighet-norge/pdf/Frivillighetsbarometeret2019-04.09.19.pdf?mtime=20191217083449>

Link til frivillig.no - Rekruteringsportalen for frivillige organisasjoner:

Frivillighet Norge oppfordrer Søndre Nordstrand til å ta kontakt med Vanja Konradsen i Frivillig.no for opplæring og kurs for foreningene i Søndre Nordstrand kommune

<https://frivillig.no>

Om Frivillighet Norge

Frivillighet Norge er et samarbeidsforum for frivillige organisasjoner i Norge. Vi arbeider blant annet for at kommunene utvikler en helhetlig frivillighetspolitikk/strategi for å sikre vekst og utvikling i frivilligheten, som er en hjørnestein i lokalt kultur- og samfunnsliv. Frivilligheten er mangfoldig og politikken må derfor ha et spekter av ulike grep for å gi alle deler av frivillig sektor bedre rammevilkår. Vi har omlag 300 organisasjoner som medlemmer som til sammen representerer omlag 50.000 lag og foreninger over hele landet. Drøyt 10 prosent av medlemmene er minoritetsorganisasjoner. Frivillighet Norge ble stiftet i 2005 og er regjeringens innspillpartner i frivillighetspolitiske spørsmål. Se mer om Frivillighet Norge på www.frivillighetnorge.no

Takk for at dere bidro med så mange gode innspill!

Vi dere ønsker frivilligheten og kommunen lykke til i det videre samarbeidet.

